

KUINKA BISNESMIEHESTÄ KASVOI YHTEISKUNNALLINEN YRITTÄJÄ?

Suuri yleisö muistaa Jaakko Rytsölän vuosituhanen vaihteen nuorena IT-miljonäärinä ja keltaisen Lamborghinin omistajana. IT-kuplan puhkeaminen avasi Jaakon eteen pitkän ja kasvattavan tien, joka muutti miehen elämän. Tänä päivänä hän pyörittää yritystä, joka tekee päihdekasvatustyötä. Mitä tapahtui? Tämä on Jaakon tarina.

Teksti ja kuvat: Mirva Mäki-Petäjä



le onnellinen ja auta muita”, on **Dalai Lama** sanonut. Tuota ohjetta olen jo pitkään pyrkinyt noudattamaan elämässäni, sanoo **Jaakko Rytsölä**, 43.

Freestyle-lehden omistaja ja -päihdekasvatuskampanjan alullepanija tuli vuosituhanen vaihteessa tunnetuksi IT-miljonäärinä ja juppikulttuurin symbolina. Nuori mies, joka uhkui itseluottamusta, oli onnistunut rakentamaan yhdessä veljensä Antin kanssa uskomattoman menestystarinan. Miehet olivat olleet yrittäjiä jo teini-iässä. Yhdessä he iskivät etujoukoissa internetin orastavaan aikakauteen, josta suuri yleisö ei vielä ymmärtänyt juuri mitään.

Nykyinen Elisan omistama Saunalah-

den serveri on perua veljesten perustamasta DLC-yhtiöstä vuodelta 1995. Yritys kasvoi fuusioiden myötä nopeasti ja vuonna 2000 Jaakon elämä muuttui dramaattisesti, kun hänestä tuli pörssiyrityksen suuromistaja Jippii Groupin listautumisen myötä. Jaakko oli vasta 26-vuotias ja hänellä oli parhaimmillaan jopa 60 miljoonan markan osakeomaisuus.

Vauhdilla konkurssiin

Jaakko poseerasi lehtien sivuilla ja nousi otsikoihin milloin hurjista ylinopeus-koistaan, milloin naisystävistään. Hän bloggasi jo tuohon aikaan City-lehden sivuilla. Vauhti oli kovaa ja julkisuus suurta. Sitten kaikki katosi, yhdessä päivässä.

Elettiin kesää 2001 ja Jaakko oli juuri astunut armeijan leipiin. Elokuussa Jippii Groupin osakekurssi romahti. Jaakon kymmenien miljoonien omaisuus suli päivässä neljään miljoonaan. Yhtiön osakekurssi nousi aikoinaan uudestaan, mutta aallonpohja oli kuitenkin sen verran tehokas, että se aloitti Jaakon kohdalla prosessin, joka vei hänet henkilökohtaiseen konkurssiin vuonna 2003.

Tämän konkurssitarinan ankaruutta lisää tieto siitä, että se olisi voitu välttää yhdellä laillisella kirjauksella veroilmoitukseen. Nuorella miljonäärillä ei luonnollisestikaan ollut kokemusta tämän kokoisista talousasioista, mutta harmikseen hänellä ei ollut myöskään omaisuus-

denhoitajaa, joka olisi voinut tehdä asiat alun perin oikein. Jaakko on aina ollut sinnikäs optimisti ja uskonut, että kaikki hoituu parhain päin. Ei hoitunut.

Juuri alkanut varusmiespalvelus hankaloitti luonnollisesti asioiden harkintaa sekä hoitamista. Nuori mies käytännössä likvidoi armeijasta käsin koko omaisuutensa, koska halusi maksaa ensiksi pois luottonsa, joita pankki rivakasti karhusi pörssikurssin romahdettua.

– Vakuudet olivat sulaneet, eikä lainoille ollut enää perusteita. Lainoilla olin käytännössä rahoittanut elämäni, koska olimme osakkaiden kanssa sopineet pörssiin listautumisen yhteydessä, ettemme myy vuoteen osakkeita. Tämä tehtiin, jot-

ta Jippii Groupille turvattaisiin vakaa alku.

Jaakko yritti järjestää kaiken itse, kunnes loppupeleissä vahinko oli pysyvä. Pankkilainojensa takaisinmaksusta hän selvisi, mutta lopullisen taloudellisen katastrofin aiheuttikin se, että hän oli tietämättömyyttään kirjannut sijoituksensa uusiin yrityksiinsä henkilökohtaisina lainoina. Normaalisti ne kirjataan investointeina, mutta sitä Jaakko ei silloin tiennyt. Tuosta kirjauksesta seurasi, että verottaja halusi 1,3 miljoonaa markkaa veroa niistä ”saatavista”, jotka kirjanpidossa näkyivät. Luonnollisesti Jaakko ei saanut lainaamiensa rahoja takaisin, koska koko omaisuus, yritykset mukaan luettuna, oli mennyttä. Tilanne oli raskas ja nuorimies

SE, ETTÄ PYSTYY OLEMAAN ITSELLEEN REHELLINEN ON KAIKKEIN TÄRKEINTÄ. MINÄ OLEN REHELLINEN ITSELLENI KUN OLEN SELVIN PÄIN.

alkoi paeta ahdistustaan viikonloppujuhlimiseen entistä enemmän.

Vuosien piina

Kohtuullisuus ei ole termi, jota Jaakon tilanteesta voisi käyttää, mutta lainmukaisesti se kaikki oli. Verottaja oli kymmenen vuotta haluton neuvottelemaan velan kohtuullistamisesta, vaikka oikeudessa todettiin, että Jaakko oli ollut toimissaan vilpittönnä.

– Verottaja kai ajatteli, että jos se joustaa kohdallani, joutuu se jatkossa joustamaan myös muiden kohdalla. Enkä ajattele niin, että minua kohdeltiin epäoikeudenmukaisesti. Tiedän, että kaikki muutkin olisivat saaneet saman käsittelyn, mutta olihan se silti aivan äärettömän raskasta.

Taloudellinen piina jatkui vuosia ja koska verottaja ei halunnut Jaakon verovelkojen vanhenevan, se nosti vuonna 2006 uuden kanteen. Vuonna 2008 Jaakko tuomittiin velallisen törkeästä epärehellisyydestä, vaikka samaan hengenvetoon todettiin jälleen, ettei hän ollut hyötynyt tilanteesta mitenkään. Jaakon tuomio oli kuitenkin nyt rikosperäinen, eikä lähivuosien näköpiirissä ollut enää verovelkojen vanhenemista, kuten normaalisti olisi ollut.

Vasta vuonna 2012 verottajan puolella pöytää istui ihminen, joka oli valmis kohtuullistamaan Jaakon velkaa. Tuon päätöksen jälkeen Jaakon äiti nosti pankista tarvittavan lainan ja auttoi poikansa pois velkahelvetistä. Tuota velkaa Jaakko lyhentää äidilleen edelleen.

Juhlimisesta ja alkoholista tuli pakotie

Koko ajan, konkurssin jälkeen, Jaakko toimi yrittäjänä. Hän ei ollut jäänyt maahan makaamaan, vaan rakensi jo uutta. Ahdistus koettelemuksista oli kuitenkin pinnan alla niin vahvaa, että hän lievitti sitä railakkaalla elämällään. Viikonloppujuhlimisesta tuli elämäntapa ja alkoholista Jaakon pakotie.

– Juhlimme silloisen tyttöystäväni kanssa reilusti ja riitelimme sitten kännipäissämme. Jossain kohtaa uuden tuomion aikoihin päätin, että nyt tämä saa riittää! Päätimme yhdessä tyttöystäväni kanssa tipptomasta kuukaudesta. Tuo tipaton on venynyt nyt kohdallani kahdeksaan vuoteen.

Jätettyään alkoholin Jaakko pystyi vihdoinkin kohtaamaan pettymyksensä, itsensä ja kaikki tunteensa, joita oli padonnut sisälleen vuosikausia.

– Olen kokenut koko tunneskaalan aina vihasta ja kostonhimosta kiittolisuuteen tässä sisäisessä prosessissani. Jätettyäni alkoholin en päässyt enää pakoon itseäni. Olin pysähtynyt ja tullut pisteeseen, jossa minun oli käsiteltävä tunteeni ja tehtävä rauha menneisyyden kanssa.

– Jälkikäteen olen tajunnut, että opin aivan valtavasti noista vuosista. ”You win some, or you learn some”, on lause, joka kuvaa ajatuksiani elämästä. Varmaan olisin voinut monta asiaa jättää tekemättäkin, mutta minusta epäonnistuminen ei ole koskaan turhaa. Se opettaa aina aivan valtavasti elämästä ja itsestä. Uskon, että jokainen ihminen joutuu kohtaamaan kaikki asiat ja tunteet itsessään, ennemmin tai myöhemmin. Kohtaamista voi tietysti väliaikaisesti lykätä, mutta se totuuden hetki koittaa jossain vaiheessa. Se, että pystyy olemaan itselleen rehellinen, on kaikkein tärkeintä. Minä olen rehellinen itselleni kun olen selvin päin. En pysty valehtelemaan.

Pysähdettyään Jaakko kohtasi itsensä lisäksi myös ihmiset, joita kohtaan hänellä oli ollut sanomattomia asioita. Hän selvitti tilejään ja saattoi kesken jääneitä juttuja loppuun. Hän latasi akkujaan vanhojen sekä uusien harrastusten parissa. Pianon soitto löytyi uudestaan ja rumpu-tunneillakin tuli käytyä. Lisäksi Jaakko palasi jujutsun pariin ja alkoi hoitamaan kuntoaan uudestaan.

Vuonna 2010, noin kaksi vuotta tipptomasta päätöksestä, Jaakko tapasi vaimonsa **Sannin**. Parilla on nyt 2- ja 4-vuotiaat lapset ja he viettävät normaalia perhe-elämää Kirkkonummella. Jaakko Rytsölän tarina löytyy **Mirva Mäki-Petäjän** ja **Ville Kormilaisen** kirjoittamasta kirjasta *Elämänmuutos – 11 tositarinaa ihmisistä käännekohtissa*.

Miten Freestyle sai alkunsa?

Idea Freestyle-päihdekasvatuskampanjaan syntyi, kun Jaakko pohti tuttavansa kanssa Suomen päihdekasvatuksen tilaa. Tuttava oli ollut Minnesota-hoidossa ja päässyt itsekin alkoholista eroon.

– Päädyimme keskustelussamme siihen, että nuoret ovat tärkein kohderyhmä tässä asiassa. Selvitimme päihdekasvatusasioita Suomessa ja totesimme, ettei sitä ole tarpeeksi. Suomen kouluissa ei ole varaa riittävään päihdekasvatus-työhön ja halusimme muuttaa tilannetta parempaan.

Jaakko laitoi tuulemaan kesällä 2015, ja ensimmäinen Freestyle-lehti ilmestyi vuotta myöhemmin.

– Halusin kantaa korteni kekoon ja toteuttaa tämän päihdekasvatuskampanjan sekä perustaa sen toiminnan mahdollistavan lehden. Jotta rahat työhön löytyvät, tarvitsemme tämän median, jonka tuotoilla kustannamme niin kampanjan kiertueen sekä tukipuhelimen ja niihin tarvittavan asiantuntijatyön, että luonnollisesti lehden myyntityön.

Koulut ovat ottaneet Freestyle-päihdekasvatuskampanjan hienosti vastaan ja vuoden 2017 kiertue on jo melkein täynnä. Tämä kertoo koulujen todellisesta tarpeesta ulkopuoliselle päihdekasvatukselle. Uuden laaja-alaisen opetus suunnitelman myötä oppimisympäristöt monipuolistuvat ja koulujen ulkopuolisten toimijoiden osuus korostuu entisestään.

– Järjestämme tapaamiset alle 30 henkilön pienryhmissä, jotta lapset uskaltaisivat käydä päihdeohjaajien kanssa keskustelua ja kertoa myös omista kokemuksistaan. Kampanjamme päihdeohjaajat ovat kaikki koulutettuja ammattilaisia, joilla on päätyö muualla. He kiertävät kouluissa kuitenkin aktiivisesti ja kiertue vaatii myös matkustamista.

Tulevaisuuden suunnitelmat

– Mitä tulee elämään, kukaan ei voi antaa toisille valmiita vastauksia. Omat ratkaisut ja oppiminen tapahtuu yksilöllisen prosessin kautta, mutta minusta olisi todella hienoa, jos kaikkien ei tarvitsisi oppia oman kantapään kautta. Olisi upeaa, jos voisimme auttaa nuoria tekemään jo etukäteen hyviä valintoja. Siksi tämä kampanja on olemassa.

Päihdeohjaajat tapasivat ensimmäisen toimintakauden syksyllä pienryhmissä 3000 nuorta ja tänä vuonna kohtaamisia tulee olemaan moninkertaisesti

– Vuodessa tulemme tavoittamaan jopa 12 000 nuorta, mikä on jo merkittävä otos tuosta ikäluokasta. Suuret tavoitavuusluvut eivät kuitenkaan ole pointti, vaan kyse on ruohonjuuritason ehkäisevästä päihdekasvatuksesta, jossa laatu korvaa määrän. Yksikin oppilas, jonka saamme suhtautumaan päihdekysymyksiin kriittisesti, on työllemme riittävä peruste. Olemme miettineet kampanjaan uusia juttuja, ehkä kirjoituskilpailuja tai musiikkiin liittyviä tempauksia, mutta asiat ovat hautumassa ja aika näyttää mitä keksimme.

Miten kiireisen yrittäjän aika riittää tähän kaikkeen?

Jaakolla on edelleen monta rautaa tulessa ja kädet täynnä töitä, joten lienee normaalia uteliaisuutta kysyä häneltä tämä: miten saat aikasi riittämään?

– Aikaa löytyy sellaisiin asioihin, jotka kokee tärkeiksi. Tämän työn minä koen sellaiseksi, me kaikki varmasti koemme.

– Toivon, että lehti ja koulukierros koetaan hyväksi myös jatkossa. Tuen merkitys on suuri tämän työn mahdollistamisessa. Haluankin kiittää kaikkia lehden tilaajia ja lukijoita, kouluja, joihin saamme tulla puhumaan sekä tietysti nuoria, jotka osallistuvat ja kertovat asioistaan. Kiitos myös lehden ja kampanjan parissa työskenteleville ihmisille sekä kaikille, jotka antavat mielenkiintoisia haastatteluja lehteen. Ilman teitä kaikkia tätä ei olisi olemassa!

– Jos yksikin nuori tekee kampanjamme ansiosta parempia valintoja elämässään, tämä on ollut sen arvoista.

TÄMÄN KONKURSSITARINAN ANKARUUTTA LISÄÄ TIETO SIITÄ, ETTÄ SE OLISI VOITU VÄLTÄÄ YHDELLÄ LAILLISELLA KIRJAUKSELLA VEROILMOITUKSEEN. JAAKKO ON AINA OLLUT SINNIKÄS OPTIMISTI JA USKONUT, ETTÄ KAIKKI HOITUU PARHAIN PÄIN. EI HOITUNUT.



Keskiviikko 21. joulukuuta. Bembölen Kahvilan miljöö Espossa oli vielä lumeton.